

10B

GÜDEK

Güvenlik Denetim Kontrol

BÖLÜM:

10- UYGULAMALAR

KONU:

10B- ILO DİREKTİFLERİ

İçindekiler

HİENRİCH PRENSİPLERİ ÖZETİ.....	1
İŞVERENİN SORUMLULUĞU.....	7

GÜDEK
10- UYGULAMALAR
10A- YÖNETİM SİSTEMİ STANDARTLARI

10-B
ILO DİREKTİFLERİ
77 NOLU SÖZLEŞME

**ÇOCUKLARIN VE GENÇLERİN İŞE ELVERİŞLİKLERİ YÖNÜNDE SAĞLIK MUAYENESİNE
TABİ TUTULMALARI HAKKINDA SÖZLEŞME**

ILO Kabul Tarihi: 19 Eylül 1946

Kanun Tarih ve Sayısı: 16.08.1983 / 2878

Resmi Gazete Yayımlı Tarihi ve Sayısı: 18.08.1983 / 18139

Bakanlar Kurulu Kararı Tarihi ve Sayısı: 11.07.1984 / 84-8284

Resmi Gazete Yayımlı Tarihi ve Sayısı: 15.08.1984 / 18490

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Montreal'e davet edilerek, orada 19 Eylül 1946 tarihinde Yirmi Dokuzuncu toplantısını yapan, Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Genel Konferansı, Toplantı gündeminin üçüncü maddesini teşkil eden çocukların ve gençlerin sanayide istihdama elverişlilikleri ile ilgili sağlık muayenesine tabi tutulmaları hakkında bazı tekliflerin kabulüne ve bu tekliflerin bazılarının uluslararası bir sözleşme haline gelmesine karar vererek, bin dokuz yüz kırk altı yılı Ekim ayının işbu dokuzuncu günü, Gençlerin Sanayide Sağlık Muayenesine tabi tutulmalarına dair 1946 Sözleşmesi şeklinde adlandırılacak olan aşağıdaki Sözleşmeyi kabul eder.

1

BÖLÜM I

GENEL HÜKÜMLER

MADDE 1

- Bu Sözleşme, kamusal veya özel sını işyerlerinde veya bu işyerleriyle ilgili işlerde çalıştırılan veya çalışılan çocuklarla gençlere uygulanır.
- Bu Sözleşmenin uygulanmasında:
  - Maden ve taş ocakları ile her türlü maddenin topraktan çıkarılmasıyla ilgili işyerleri,
  - Maddelerin imal ve tadil edildiği, temizlendiği, onarıldığı, süslendiği, tamamlandığı, satış için hazırlandığı işyerleriyle, gemi yapımı, elektrik ve genel olarak her türlü itici güç üretme, tahvil ve iletme işleri dahil, maddelerin şekillerinin değiştirildiği işyerleri,

GÜDEK

10- UYGULAMALAR

10A- YÖNETİM SİSTEMİ STANDARTLARI

- c. Yapım, onarım, bakım, değişim ve yıkım işleri dahil bina yapımı ve bayındırlık işleriyle ilgili müesseseler ,
  - d. Dok, rıhtım, iskele, antrepo ve uçak alanlarında eşyanın elle taşınması dahil, kara, demir yolu, nehir, kanal ve göllerde veya hava yolu ile yapılan insan ve eşya nakliyatıyla uğraşan müesseseler, <Sanayi işyerlerinden> sayılır.
3. Yetkili makam, bir taraftan sanayi ve diğer taraftan tarım, ticaret ve sanayiden sayılmayan diğer işler arasındaki hududu tayin eder.

MADDE 2

1. Çocuklar ve 18 yaşından aşağı olan gençler, ancak çalıştırılacakları, işe elverişli oldukları esaslı bir sağlık muayenesi sonucunda kabul edildiği takdirde, sınıai bir müessese tarafından işe alınabilirler.
2. İşe elverişliliği tayin ile ilgili sağlık muayenesi, yetkili makamca tensip edilmiş kalifiye bir hekim tarafından yapılacak bir sağlık belgesi ile yahut çalışma iznine veya karnesine kaydedilmek suretiyle tevsik olunur.
3. İşe elverişliliği tayin yönünden sağlık muayenesine ilişkin mevzuatın uygulanmasından sorumlu bulunan makam tarafından bir grup halinde tasnif edilen ve sağlıkla ilgili benzer tehlikeler arz eden belirli bir iş veya meslek grupları için verilebilecektir.
4. Millî mevzuat işe elverişliliği tevsik eden belgeyi tanzimle yükümlü yetkili makamı tayin edecek ve bu belgenin tanzim ve verilme usul ve şartlarını belirleyecektir.

2

MADDE 3

1. Çocukların ve gençlerin işe elverişli bulunup bulunmadıkları, on sekiz yaşına kadar sürdürülen bir sağlık kontrolüne tabi tutulmalarını gerektirecektir.
2. 18 yaşından küçük bir çocuğun yahut gencin sürekli olarak çalıştırılması, ancak bir yılı geçmeyen aralıklarla sağlık muayenesinin yenilenmesi şartına bağlı olabilecektir. Millî Güvenlik Konseyi (S. sayısı 636)
3. Millî mevzuatın :
  - a. İşin arz ettiği tehlikelerle ve çocuğun yahut gencin evvelki muayenelerle açıklanmış bulunan sağlık durumu ile ilgili kontrolün tesirli olmasını sağlamak için, ya sağlık muayenesinin hangi özel şartlar dahilinde yıllık muayeneye ilaveten yapılması yahut daha sık olarak yenilenmesi gerektiğini öngörmesini, yahut,
  - b. Sağlık muayenesinin istisnai durumlarda yenilenmesinde yetkili makamı görevli kılmasını gerektirecektir.

GÜDEK
10- UYGULAMALAR
10A- YÖNETİM SİSTEMİ STANDARTLARI

MADDE 4

1. Sağlık bakımından büyük tehlikeler arz eden mesleklerde işe elverişliliği tespit etmek bakımından sağlık muayenesi ve bu muayenenin yenilenmesi en az yirmi beş yaşına kadar yapılmalıdır.
2. Millî mevzuatın, işe elverişliliği tayin bakımından sağlık muayenesinin en az yirmi bir yaşına kadar yapılmasına matuf işleri veya iş kategorilerini ya tayin etmesi veya tayin etme yetkisini uygun bir makama tevdi gerekecektir.

MADDE 5

Yukarıdaki maddelerde öngörülen gerekli sağlık muayenelerinin çocuklar, gençler veyahut aileleri için hiçbir masrafı gerektirmemelidir.

MADDE 6

1. İşe elverişsizlikleri veya bedeni eksiklik ve aksaklıkların bulunduğu sağlık muayenesince tespit edilen çocuklarla gençlerin yeniden yönetilmesi ve yeniden bedeni ve mesleki intibakı için yetkili makam tarafından gerekli her türlü tedbir alınacaktır.
2. Bu tedbirlerin nitelik ve kapsamı yetkili makamca tespit olunacak; bu amaçla konuyla ilgili çalışma, eğitim, sosyal ve sıhhi servisler arasında bir işbirliği kurulması ve bu tedbirlerin uygulanması için bu servisler arasında tesirli irtibatın idame ettirilmesi gerekecektir.
3. Millî mevzuat, işe elverişliliği açıkça kabul edilmemiş olan çocukları gençlere:
  - a. Bitiminde genç işçinin yeni bir muayeneye tabi tutulacağı bir devre için geçerli, geçici iş permileri yahut sağlık belgeleri:
  - b. Özel mahiyette çalıştırma şartları koyan permiler yahut belgeler verilmesini zorunlu kılacaktır.

MADDE 7

1. İşverenin, mevzuat ile konulacak hükme göre, işe elverişliliğe aykırı bir cihet bulunmadığını tevsik eden sağlık karnesini yahut çalışma permitini veya karnesini dosyalayarak bunu iş teftişi sırasında tetkike amade tutması gerekecektir.
2. Millî mevzuat, bu Sözleşmenin sıkı bir şekilde uygulanmasını sağlayabilecek diğer denetim metotlarını tayin eder.

BÖLÜM II

GÜDEK
10- UYGULAMALAR
10A- YÖNETİM SİSTEMİ STANDARTLARI

BAZI ÜLKELER İÇİN ÖZEL HÜKÜMLER

MADDE 8

1. Bir üye ülkenin toprakları, nüfusunun dağılımı yahut gelişme seviyesi bakımından bu Sözleşme hükümlerinin yetkili makamca uygulanmasına imkan görülmediği geniş bölgeleri ihtiva ettiği hallerde, bu makam, söz konusu bölgeleri ya genel bir şekilde yahut bazı müesseseler veya bazı işler hakkında gerekli gördüğü istisnalarla Sözleşmeyi uygulamaktan muaf tutulabilir.
2. Her üye Milletlerarası Çalışma Teşkilatı statüsünün 22 nci maddesi gereğince bu Sözleşmenin uygulanması hakkında vereceği ilk yıllık raporda bu madde hükümlerine başvurmayı tasarladığı herhangi bir bölgeyi belirtmelidir. Sonradan hiçbir üye bu suretle belirtilmiş olduğu bölgelerden başka bölgeler dışında bu madde hükümlerine başvuramaz.
3. Bu madde hükümlerine başvuran her üye, daha sonraki yıllık raporlarında hangi bölgeler için bu hükümlere başvurmak hakkından vazgeçtiğini belirtmelidir.

MADDE 9

1. Bu Sözleşmenin onaylanmasını mümkün kılan mevzuatın kabul edildiği tarihten önce, çocukların ve gençlerin sanayide çalıştırılmaya elverişliliklerini tayin bakımından sağlık muayenesiyle ilgili mevzuatı olmayan her üye, onaylama belgesine ek bir beyan ile 2 nci ve 3 ncü maddelerde öngörülen on sekiz yaş yerine hiçbir şekilde on altı yaştan aşağı olmamak üzere yirmibir yaştan aşağı bir yaş haddi koyabilir.
2. Böyle bir beyanda bulunmuş olan her üye, onu, daha sonraki bir beyan ile her zaman iptal edebilir.
3. Hakkında bu maddenin 1 inci paragrafına uygun suretle yapılmış bir beyan yürürlükte olan her üye, her yıl, bu Sözleşmenin uygulanmasıyla ilgili yıllık raporunda Sözleşme hükümlerinin tam olarak uygulanması yolunda ne ölçüde ilerleme gerçekleştirildiğini belirtmelidir.

MADDE 10

1. Bu Sözleşmenin 1 inci Bölümünün hükümleri, bu maddede öngörülen hüküm değişikliklerle Hindistan'a uygulanır.
  - a. Söz konusu hükümler, Hindistan mevzuatının uygulamaya yetkili kıldığı bütün topraklarda uygulanır.
  - b. <Sınai müessese> kavramı aşağıdakileri kapsar:
    - i. <Hindistan Fabrika Kanunu> kapsamına giren fabrikalar,
    - ii. <Hindistan Maden Ocakları Kanunu> kapsamına giren maden ocakları,
    - iii. Demiryolları

GÜDEK
10- UYGULAMALAR
10A- YÖNETİM SİSTEMİ STANDARTLARI

- iv. Çocukların çalıştırılması hakkındaki 1938 tarihli kanun kapsamına giren bütün işler.
- c. 2 nci ve 3ncü maddeler çocuklara ve onaltı yaşından aşağı olan gençlere uygulanır.
- d. 4 üncü maddedeki <ondokuz yaş> ibaresi, <yirmibir yaş>ın yerine kullanılacaktır.
- e. 6 ıncı maddenin 1 inci ve 2 nci paragrafları Hindistan'a uygulanmaz.
2. Bu maddenin 1 inci paragrafındaki hükümler aşağıdaki usulle tadil edilebilecektir:
- a. Milletlerarası Çalışma Konferansı, konunun gündeminde bulunduğu herhangi bir toplantıda üçte iki çoğunlukla, bu maddenin 1 inci paragrafı hakkında tadil tasarıları kabul edebilir.
- b. Böyle bir tadil tasarısı, konferans toplantısının kapanmasından itibaren bir yıllık yahut olağanüstü durumlarda, 18 aylık bir müddet içinde Hindistan'da bu tadil tasarısını kanun haline getirmek yahut başka yoldan tedbirler almak maksadıyla konu itibariyle yetkisi dahiline giren makama yahut makamlara sunulur.
- c. Hindistan, yetkili makamın yahut makamların olurlarını aldığı takdirde; tadilini, kesin onaylama belgesini tescil edilmek üzere, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderir.
- d. Hindistan tarafından onaylanan böyle bir tadil tasarısı, bu Sözleşmenin tadili olarak yürürlüğe girer.

BÖLÜM III

Son Hükümler

MADDE 11

Bu Sözleşmenin hiçbir hükmü, onda derpiş olunanlardan daha elverişli şartlar sağlayan hiçbir kanun, karar, adet yahut işverenlerle işçiler arasındaki mevcut anlaşma hükümlerine hanel getiremez.

MADDE 12

Bu Sözleşmenin kesin onama belgeleri, tescil edilmek üzere Milletlerarası Çalışma Müdürüne gönderilir.

MADDE 13

1. Bu Sözleşme, ancak onaylama belgesi Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü tarafından tescil edilen Milletlerarası Çalışma Teşkilatı üyelerini bağlar.

GÜDEK
10- UYGULAMALAR
10A- YÖNETİM SİSTEMİ STANDARTLARI

2. Sözleşme, iki üyenin onaylama belgelerinin Genel Müdür tarafından tescilinden itibaren 12 ay sonra yürürlüğe girer.
3. Bundan sonra, bu Sözleşme her üye hakkında kendisinin onaylama belgesinin tescilinden itibaren 12 ay geçince yürürlüğe girer.

MADDE 14

1. Bu Sözleşmeyi onaylayan her üye, onu, ilk yürürlüğe giriş tarihinden itibaren on yıl geçtikten sonra Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne yollayacağı ve bu Müdürün tescil edeceği bir ihbarname ile feshedilebilir. Fesih tescil tarihinden bir yıl sonra geçerli olur.
2. Bu Sözleşmeyi onayıp da onu bundan evvelki fıkrada yazılı on yıllık mühletin geçmesinden itibaren bir yıl zarfında, bu madde gereğince feshetmek hakkını kullanmayan her üye, yeniden on yıllık bir müddet için bağlanmış olacak ve bundan sonra bu Sözleşmeyi her on yıllık devre bitince, bu madde de öngörülen şartlar içinde feshedilebilecektir.

MADDE 15

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü Teşkilat üyeleri tarafından kendisine bildirilen bütün onaylama ve fesihlerin tescil edildiklerini Milletlerarası Çalışma Teşkilatının bütün üyelerine yazıyla bildirir.
2. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, kendisine gönderilen ikinci onaylama belgesinin tescil edildiğini, Teşkilat üyelerine yazıyla bildirirken bu Sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında Teşkilat üyelerinin dikkatini çeker.

MADDE 16

Milletlerarası Çalışma Teşkilatı Genel Müdürü yukarıdaki maddeler gereğince tescil etmiş olduğu bütün onaylama ve fesihlerle ilgili ayrıntılı bilgileri Birleşmiş Milletler Antlaşmasınının 102 nci maddesi uyarınca tescil edilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tevdi eder.

MADDE 17

Bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden itibaren her on yıllık bir devre sonunda Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu, bu Sözleşmenin uygulanması hakkındaki bir raporu genel Konferansa sunar ve onun tamamen veya kısmen değiştirilmesi keyfiyetinin Konferans gündemine konulması lüzumu hakkında karar verir.

MADDE 18

GÜDEK
10- UYGULAMALAR
10A- YÖNETİM SİSTEMİ STANDARTLARI

1. Konferansın bu Sözleşmeyi tamamen veya kısmen ve yeni bir Sözleşme kabul etmesi halinde ve yeni Sözleşme başka hükümleri ihtiva etmediği takdirde;
  - a. Tadil edici yeni sözleşmenin her üye tarafından onaylanması keyfiyeti, yukarıdaki 14 üncü madde nazara alınmaksızın tadil edici yeni Sözleşmenin yürürlüğe girmiş olması kayıt ve şartıyla, bu Sözleşmenin derhal ve doğrudan doğruya feshini gerektirecektir.
  - b. Tadil edici yeni Sözleşmenin yürürlüğe girme tarihinden itibaren, bu Sözleşme üyelerin onaylamasına artık açık bulundurulmayacaktır.
2. Bu Sözleşme, onu onaylayıp da tadil edici Sözleşmeyi onaylamamış bulunan üyeler için, herhalde şimdiki şekil ve muhtevası ile geçerli olmakta devam edecektir.

MADDE 19

Bu Sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinlerinin her ikisi de aynı şekilde geçerlidir.

HENRİCH PRENSİPLERİ ÖZETİ

- **Prensip-1:** Tehlikeli Hareket ve Tehlikeli Durumların Önlenmesi
- **Prensip-2:** İş kazalarının ağırlıkları
- **Prensip-3:** Kaza Sonucu Meydana Gelecek Zararın Büyüklüğü Kestirilemez, Bu Tamamen Tesadüflere Bağlıdır.

İŞVERENİN SORUMLULUĞU

İş sağlığı ve Güvenliği yönünden risk değerlendirilmesi yapmak veya yaptırmakla

Yükümlüdür. İşverenin görevleri ise aşağıda görüldüğü gibi öncelikle bilgi edinme, görevlendirme, tehlikeleri saptama/belirleme, Dokümantasyon, riskleri saptama, önlemleri alma alınan önlemleri kontrol ve etkinliğinin devamını kontrol etme olarak belirtilebilir.

çok iyi anlatılmalı ve yazılı ve imzalanarak duyurulmalıdır.

GÜDEK
10- UYGULAMALAR
10A- YÖNETİM SİSTEMİ STANDARTLARI